

خارجی‌ها در ایران (ژوزف مرنارد)

ژاک ژوزف مرنارد (Jacques – Joseph Mornard) در تاریخ 18 دسامبر 1864 م، در «کته شیر» (برابانت) متولد شد. پس از فارغ التحصیل شدن به استخدام اداره گمرک بلژیک درآمد و در 21 مارس همان سال به سمت ریاست گمرکات مازندران و استرآباد به طرف مشهدسر عزیمت نمود. در فوریه 1901 که موسیو «نوز» قصد مسافرت به اروپا به منظور گذراندن ایام مرخصی داشت، موسیو مرنارد را به تهران احضار و به ریاست دائره در اداره مرکزی تعیین کرد. چون مرخصی موسیو نوز به تأخیر افتاد، موسیو مرنارد تقاضا کرد که تأسیس دوائر جدید در بعضی از ولایات به او سپرده شود. بدین سبب، در ماه اوت 1901 مأمور تنظیم گمرکات قسمت شمالی آذربایجان یعنی اردبیل و مغان گردید و در ماه نوامبر 1904 تفتیش کل گمرکات و پست و صندوق کل گمرکات به موسیو مرنارد تفویض گردید. مدتی بعد از اولتیماتوم دسامبر 1911 که دولت روسیه تقاضای تغییر مورگان شوستر آمریکایی خزانه‌دار کل را به ایران داد و دولت ایران قبول نمود، موسیو مرنارد با کمک سفارت روسیه در تهران موفق به کسب مقام شوستر گردید. و به موجب دستخط ناصرالملک نایب‌السلطنه در ژوئن 1912 به خزانه‌داری کل منصوب شد و در اول سپتامبر 1914 از این شغل مستعفی گشت. نشان‌ها و امتیازاتی که موسیو مرنارد از دولت‌های مختلف دریافت نموده از این قرار است:

- نشان درجه اول کرواسیویک از بلژیک

- نشان تاج پروس

- نشان شیر و خورشید از درجه اول با حمایل سبز و ...

مرنارد در روز بیستم اکتبر 1916 مطابق با 21 ذی‌الحجه 1334 ق در تهران درگذشت. (1)

یکی از اسنادی که درباره مرنارد بلژیکی در وزارت امور خارجه وجود دارد، نامه‌ای است که در تاریخ 1300/6/9 ش، وزارت مالیه به وزارت امور خارجه ارسال نموده است. وزارت مالیه پس از دریافت نامه‌ای از بانک «کرومیت لیونه» بروکسل مبنی بر اینکه وجوهی که به نام مرنارد خزانه‌دار کل ایران در آن بانک به امانت گذاشته شده بوده است، به وراث مرنارد پرداخت شده است، به وزارت امور خارجه نوشت با توجه به اینکه این وجه متعلق به دولت ایران [ولی به نام مرنارد در بانک کرومیت لیونه] بوده است و بانک بی‌جهت این پول را به وراث مرنارد پرداخت کرده است، از وزارت امور خارجه خواست برای استرداد این وجه از طریق مذاکره با سفارت بلژیک در تهران و سفارت ایران در بلژیک اقدامات لازم را به عمل آورند. (2)

پانوشته‌ها:

1- سپهر، احمدعلی، (مورخ‌الدوله)، ایران در جنگ بزرگ، ص 154؛ جهت اطلاع بیشتر ر ک: مستخدمین بلژیکی در ایران، نوشته آنت دستره، ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مافی)، نشر تایخ ایران.

2- مراسله وزارت مالیه به وزارت امور خارجه، 1300/6/9، اسناد وزارت خارجه، س 1339 ق، ک 28، پ 54، ص 1

<http://www.dowran.ir/show.php?id=37689560>